

"Aon Fheasgar ..."

Le Pòl MacAonghais

(Dealbh-chluich le Dòmhnall Iain MacIomhair)

SUS

"Aon Fheasgar . . ."
Le Pòl MacAonghais

(Dealbh-chluich le Dòmhnall Iain
MacÌomhair)

Caractaran

TORMOD - GILLE ÒG

MALAG - MÀTHAIR THORMOID

DÒMHNALL RUADH - GILLE ÒG

MÀIRI - NIGHEAN ÒG

EÒGHANN - GILLE ÒG

RUAIRIDH - GILLE ÒG

SEALLADH A H-AON: AIR BLÀR A-MUIGH

Tha Tormod na shuidhe air clach air cùl cruach-mhònach agus coltas gu math muladach air a ghnùis. Tha e a' bruidhinn ris fhèin.

TORMOD

Carson nach eil iad a' tighinn? Dè chanas iad? Dè chanas iad nuair a dh'innseas mi dhaibh? (a' seasamh)
A bheil sgeul air duine fhathast?
Chan eil. Huh! Bidh Dòmhnall Ruadh a' tarraing mo choise mar as àbhaist. Is cinnteach gum bi. Tha e bragail am fear ud. Sin a thuirt Mam co-dhiù. Cha bhi càch a' magadh orm, ge-tà - uill, cha bhi Màiri. Màiri bho chd - tha droch naidheachd ga feitheamh. Bidh truas aice rium. Och, dè tha gan cumail? Obair na croite, tha fhios. (ag èigheach) Greasaibh oirbh!

Tha Tormod ag èirigh agus a' coimhead suas dhan adhar.

TORMOD

Thèid a' ghrian fodha a dh'aithghearr agus bidh e ro dhorch.

Suidhidh Tormod a-rithist. Nochdaidh Malag timcheall oisean na cruaiche.

MALAG

Ò, an ann an sin a tha thu? Feuch nach fhaigh thu fuachd nad shuidhe an sin air do thòin fad an fheasgair. An tug thu a-staigh a' mhòine?

TORMOD

Thug.

MALAG

Cia mheud poca a thug thu a-steach?

TORMOD

Trì.

MALAG

Feuch gum bi sin gu leòr ma-tà. Tha fuine agamsa ri dhèanamh a' chiad char sa mhadainn. Cuimhnich gu bheil agad ris a' chrodh a thoirt dhachaigh. Agus ma dh'fheumas mise tighinn gad lorg, thoir an aire . . 'Eil dad ceàrr ort? Tha thu a' coimhead gu math stùirceach.

TORMOD

Chan eil.

MALAG

Chan eil fhios agamsa. Clann an latha an-diugh . . .

Tha Malag a' falbh. Tha Tormod a' cluinntinn fuaim chàich agus iad a' tighinn. Tha e ag èirigh bhon chloich. Tha càch a' bocadaich agus ag èigheach.

MÀIRI

Hai a Thorm . . . Dè tha ceàrr?

TORMOD

Chan eil fhios agam ciamar a chanas mi e.

MÀIRI

Och, inns dhuinn a Thormoid. Dè idir a tha a' cur dragh ort?

TORMOD

Bhàsaich Susanna!

DÒMHNALL RUADH

Cha do bhàsaich!

TORMOD

Bhàsaich. Chaidh mi a-mach a choimhead oirre cho luath 's a thàinig mi às an sgoil 's cha robh sgeul oirre. Choimhead mi an uair sin shìos os cionn a' chladaich agus fhuair mi i . . . marbh.

RUAIRIDH

Och Susanna bho chd. Bha i mar bhall den sgioba againn, nach robh?

MÀIRI

Bha gu dearbha. An ann an-uiridh a fhuair thu i bho bhean a' chìobair, a Thormoid?

TORMOD

'S ann. Tha sin ceart. Chuir sinn seachad bliadhna air leth toilichte còmhla...

DÒMHNALL RUADH

Aidh. Mar a tha an ùine a' dol seachad. 'S iomadh gàire a thug i oirnn.

EÒGHANN

(a' feuchainn gun a bhith a' caoineadh) 'Eil cuimhn' agad mar a dh'itheadh i às ar làmhnan?

MÀIRI

'S mar a leanadh i a-steach dhan arbhar sinn.

TORMOD

Tha. Agus nuair a bhiomaid a' deasbad...

DÒMHNALL RUADH

No ag argamaid ...

TORMOD

Bhiomaid a' faighneachd airson beachd Susanna. Bhiodh car na ceann mar gum biodh i ag èisteachd rinn.

DÒMHNALL RUADH

Tha e doirbh a chreidsinn nach dèan i sin tuilleadh.

MÀIRI

An truaghag!

EÒGHANN

Creutair beag bochd.

DÒMHNALL RUADH

Saoil an e cù a rinn e?

TORMOD

Cha b' e. Cha do bhoìn dad dhi. Cha do rinn i ach . . . ach bàsachadh.

RUAIRIDH

(a' crathadh a chinn) Thachair an aon rud dha mo sheanair fhèin.

EÒGHANN

Feumar a tiodhlacadh ma-tà, agus a
tiodhlacadh gu dòigheil. Bha i
airidh air.

Aomaidh companaich Thormoid uile an cinn ann an aonta ...

TORMOD

Thugainnibh, a chàirdean. Bidh
sibh airson a faicinn, tha mi
a' creidsinn.

MÀIRI

Uill ... led chead a Thormoid. Tha
mi a' smaoineachadh gun dèanadh e
feum dhomh.

RUAIRIDH

Tha sinn uile air buille chruaidh
fhulang.

Tha iad a' leantainn Thormoid gu slaodach, sòlamaichte.

SEALLADH A DHÀ: AIG A' CHLADACH.

Tha closach Susanna na laighe air a' mhachair os cionn
a' chladaich.

MÀIRI

Ò, an truaghag! An tunnag as
laghaiche a ghluais air dà chois
a-riamh.

DÒMHNALL RUADH

Uill, mas math mo chuimhne chan eil
sin buileach ceart a Mhàiri.
'S ann a bha i a-riamh caran
cuagach air a casan.

MÀIRI

(a' caoineadh) Ach bha sin mar
phàirt den tarraing a bha innte.

TORMOD

Sin thu, a Mhàiri, tha thu ceart gu
leòr a-nise. Is math gun tug sinn
leinn spaid bho cheann na cruaike.
Gabhaidh sinn greis mu seach
a' cladhach an tuill, ceart?

DÒMHNALL RUADH

Bhiodh e mar urram dhomh.

RUAIRIDH

Chan fhaic sinn a leithid gu bràth
tuilleadh.

EÒGHANN

Cò a leagas closach Susanna don ùir?

TORMOD

Tha mise a' smaoinichadh gum bu chòir Màiri sin a dhèanamh. Am biodh tu deònach, a Mhàiri?

MÀIRI

Bhitheadh, muladach 's gu bheil mi.

DÒMHNALL RUADH

Am bu chòir dhuinn salm a sheinn?

Tha iad uile nan tost airson diog agus an uair sin tha iad a' coimhead air Dòmhnall Ruadh le uabhas.

TORMOD

(ag osnaich) Sin mar a thachras daonnan. Feumaidh cuideigin a' mhòmaid a mhilleadh.

DÒMHNALL RUADH

Och bi sàmhach! Na gabh san t-sròin idir e! Tha seo doirbh dhòmhsa cuideachd.

An dèidh do Shusanna a bhith air a tiodhlacadh, seasaidh iad uile gun fhacal car greiseig.

MÀIRI

Nach dèan sinn crois?

UILE

Nì gu dearbha.

TORMOD

Siuthad thusa, Eòghainn, tog ort gu bàta Chalum aig a' phort. Bha e a' leaghadh teàrr an-diugh agus bidh na h-èibhleagan fhathast teth. Teasaich an t-iarann a bha aige agus thoir thugainn e. Lorgaidh mi fhìn is Ruairidh maidean.

Tha Tormod agus Ruairidh a' dèanamh crois le dà bhioran. Tillidh Eòghann leis an iarann theth.

EÒGHANN

Dè tha thu a' dol a sgrìobhadh?

TORMOD

Chan eil mi cinnteach. Is dòcha, "Mar chuimhneachan air Susanna, an tunnag a b' fheàrr a bha ann a-riamh."

DÒMHNALL RUADH

Gu sealladh orm! Nach dèan an
t-ainm aice an gnothach leis fhèin?

EÒGHANN

Nì. Greas ort! Tha an t-iarann
a' fàs fuar.

Tha Tormod a' tòiseachadh air ainm na tunnaige a sgrìobhadh
sa mhaide.

TORMOD

Crois! Tha e air fàs fuar gun
teagamh. Cha deach agam ach air SUS
a sgrìobhadh.

DÒMHNALL RUADH

Nach dèan sin fhèin a' chùis?

EÒGHANN

Tha mi a' smaoinneachadh gun dèan.
Tuigidh sinne cò a th' ann. Agus
chan urrainn dhomh a bhith air mo
bhodraigeadh cuairt eile a ghabhail
chun a' chidhe.

Cluinnear guth feargach air an cùlaibh. Seo Malag a' tighinn
agus coltas fiadhaich oirre.

MALAG

(ag èigheach) Dè a' chladhach 's an
ruamhar a tha seo? Sguiribh dheth
dìreach sa mhionaid! Agus thusa ...
amadain ghràinde, gabh dhachaigh
agus gheibh thu bhuamsa e nuair a
ruigeas tu. Tha mise air a bhith
gad shiubhal thall 's a-bhos, gun
fhios agam càite fon ghrèin an robh
thu. Nach tuirt mi riut gum feumadh
tu an crodh a thoirt dhachaigh, ach
an àite sin tha thu an sàs ann an
amaideas den t-seòrsa seo. Gu
sealladh orm - dè an t-olc a tha
seo?

Pronnaidh Malag a' chrois fo a casan.

TORMOD

A mhàthair, sguiribh dheth. Susanna
bhochd. Cha dèanadh ise sin
oirbhse.

MALAG

Tunnag a bh' innte! Tunnag - eun
gun fheum. Tuigsinn?

Tha a' chlann eile a' dèanamh deiseil airson falbh.

TORMOD

Oidhche mhath, a chàirdean. Mòran
taing airson ur taic.

UILE

Oidhche mhath, a Thormoid.

MÀIRI

Gabh air do shocair a-nise a
Thormoid. Bheir e ùine ...

Falbhaidh a' chlann eile.

MALAG

(ri Tormod) Gabh dhachaigh sa
mhionaid agus chan eil mi airson an
còrr a chluinntinn mun seo,
tuigsinn?

Falbhaidh Malag agus coltas fiadhaich oirre.

TORMOD

(a' crathadh a' chinn) Air
m' onair. Abair aineolas!
'S iomadh rud nach eil daoine
a' tuigsinn nuair thig iad gu aois.

Coimheadaidh Tormod air uaigh Susanna mus fhalbh e.